

tanto diligentius sibi quisque cavendum existimet, quanto alienum est magis ab illius puritate, atque innocentia, qui se vobis inter sacrosancta mysteria gustandum impertit. Peccatum illud dico, Adolescentes, quod ne nominari quidem Apostolus patitur; cujus tamen ab inficeta peste aetatem vestram tueri integram non licet, nisi praesentissimo Dei praesidio muniatur; quod veneni cujusdam instar subtilissimi insinuat se sensum minimè advertentibus, & penitissimas animae partes depascitur. Peccatum illud intelligo, cujus luctuosum deplorandumque fatum est, ut nativum aetatis vestrae candorem omnem obscuret, dignitatem deterrat, innocentiam labefactet, & turpissimam carni vestrae iurat maculam, quae purissimi Christi Corporis in dedecus & in opprobrium vertat.

Igitur ad declinandum sedulo istud peccati genus tota Christianae vigilantiae vis se se extimulet: habeatur ille capitalis hostis, quicum pax nulla, sed atrox, sed novum bellum semper exurgat: nullus sit veniae, nullus indulgentiae locus, sed mactetur immisericorditer, ubicumque deprehensus occurrerit. Procul exulet ab oculis, procul à mente, procul à colloquiis, & dissimulatus quantumvis aut amicitiae specie, aut urbanitatis larva, aut commercii elegantioris habitu personatus incedat, apertas juratasque inimicitias experiatur.

En quò pertinet Apostoli praecipuum, Adolescentes, dum admonet unumquemque tam sedulo, *Probet autem semetipsum homo, & sic de pane illo edat, & de calice bibat.* Verùm quid putem, aut quid existimem de vobis? Nemo vestrum est, quem fortè conscientia sua remordeat, fuisse in hac parte minùs

accuratum ac sedulum? nullus est qui tam necessariae probationis incuria periculum adierit aliquando, contaminandi sacri illius mysterii Sanctitatem? Num quis fortè reperiretur, in tanta probatorum Juvenum multitudine, qui renovato Judae flagitio Christum in impuro peccatore excepisset? Absit hic à me sensus, Adolescentes; absit, ut tam aliena à vobis suspicioni adhaesisse videar. Scio quantum praesidii adversus ejusmodi corruptelam apud ingenuos ac liberales animos habuerint felix ac pia institutio, quam nacti estis, instat teneris adhuc ac recentibus cordibus religionis pietatisque semina, frequens Sacramentorum usus, quotidiana virtutum exempla, salubres moderatorum adhortationes, & alia ejusdem generis tam multa, quae nemini vestrum defuerunt unquam, & vestrae ad hunc usque diem integritati mirificè consuluerunt.

Quare hoc mihi superest unum, quod orem vos, atque obrester imprimis, Adolescentes charissimi, ut tanti mysterii dignitatem praevia ac seria meditatione recolatis; ut defigatis altius vestris animis, nihil accidere vobis unquam posse funestius, quam si sacratissimo Christi Corpore ac Sanguine abuti perperam vel semel contigerit; ut sedula in declinandis periculis prudentia tam grande malum à vestris cervicibus avertatis; ut immortales agatis omnipotenti Deo gratias, qui vos ab hujus contagione sceleris expertes hactenus esse voluerit; ut quo primum die Christus se vobis in potum pariter ac cibum impertiet, tenerrimos inter liquidissimae pietatis sensus, unusquisque vestrum cum Regio Vate in has voces erumpat. *Quid retribuam Domino pro omnibus quae retribuit mihi?* Nam quo de-

num

num pacto exhibeam tibi gratiam ac memorem animum; ò Deus, qui me, vel à puero, complexus tam amantèr per tot adolescentiae scopulos illa sum & incolumem deduxeris. Si videor mihi munda ab ea corruptionis labe, quae juvenum plerosque omnes inficit; si nihil vel vitiatum in moribus, vel in vita fractum ac solutum; vel in tota consuetudine depravatam objiciat verè quis mihi; imò si propensum ad virtutem, si tuendae innocentiae cupidum, si placendi tibi desiderio incensum me experior, totum hoc tibi debeo, quodcumque est, ò Deus: tu mihi hos sensus, hos animos solus afflasti, per te unum sum affectus, ne desperem cum multis, ne errore malo devius à justitiae tuae semitis deflecterem. *Quid ergo retribuam Domino pro omnibus quae retribuit mihi?* Ecce quod facere me jubes, ultro faciam, ò Deus; *Calicem salutaris accipiam, & nomen Domini invocabo.* Calicem, inquam, illum sumam benedictionis ac salutis, qui juventutem meam renovet: gustabo vinum illud quod germinat virgines, & electorum frumento me saturabo: inebriabor ab ubertate domus tuae, & torrente voluptatis me potabo; tum Deo plenus ac saginatus invocabo nomen tuum; non ut quidquam mihi petam caducum ac fragile: non ut divitias futes, vitæ commoda, aut honores perituros ambiam; non ut peracto felicitate hujus Lycæi stadio, siam unus eorum aliquis, quos vulgus hominum monstrat digito & beatos appellat; nam cur optem aut precer, quae noceant fortè magis quam profint; sed invocabo nomen tuum, ò Deus, ut spiritum mihi rectum & eor docile benignus impertias; ut perpetuum sanctissimi nominis tui timorem pariter & amorem largia-

ris; ut eam sacri hujus mysterii reverentiam animo inspires, quae me in omne vitae tempus ab indigno corporis tui & sanguinis usu securum & immunem praestet.

Quòd si me dñm tui tuorumque beneficiorum immemorem vel exempli vis prava, vel astus mala consuetudinis, vel molles voluptatum illecebrae à fideli proposito sanctisque officiorum legibus deflecterent; si meritis plectendus viderer poenis; iras exere pro arbitrio ingratum in caput; percutere nocentem; ut videbitur; quidquid dolorum ac molestiarum est, in rebellem, in proditorem effunde; vitam ipsam adime, si voles, & spes fluentis ad votum avi latissimas rescinde, nihil moror, nihil abnuo, nihil deprecor; amplectar ultro & osculabor faventem manum, & ærumnas inter gravissimas predicare bonitatis tuae magnitudinem non cessabo. At unum hoc vindictae genus deprecari liceat supplicio quocumque gravius; noli vel flagitiorum in poenam permittere, ut execrandi sacrilegii reus augustum tui Corporis Sacramentum unquam violem. Fac me potius impensè revereri magnificum illud liberalitatis tuae munus, acceptum fovere ac tueri fideliter, eodem utiliter perfrui ad caelestem gloriam, cujus pignus est, aliquando promerendam.

T 4 DE

DE PIETATE

Erga Beatam Virginem.

ORATIO VII.

*Qui me invenerit, inveniet vitam,
& hauriet salutem à Domino.*

Sap. 13.

Magnam esse apud Deum Virginis Deiparæ auctoritatem ac gratiam, & ita magnam, ut major esse nulla possit; tantam esse vim illius patrocinii in re salutis potissimum, ut quibus voluerit, iis facilem beatæ immortalitatis aditum recludat; denique sic affectam illam esse in unumquemque nostrum, ut opitulari nobis delicias reputet suas; nemo est, Adolescentes Christiani, qui non fateatur, nisi fuerit ille B. Virginis obtrektor malevolus, aut ipsius gloriæ invidus æmulator. Quantam enim verò oportet esse illius potentiam, quæ omnipotentis Dei filia amantissima nuncupatur? quales esse debent ejusdem in promovendo salutis humanæ negotio partes, quæ salutis ipsius auctorem ac pretium purissimo sinu complexa sit? Uno verbo quis tenerrimos charitatis sensus requirat in ea, quam divini Spiritus, hoc est castissimi amoris Sponsam agnoscat. Quis ergo designatam hinc fuisse divinæ vocis oraculo B. Virginem inficietur; quam qui invenerit semel, & fidei obsequio demeruerit, certam obtinendæ ab ipso Domino salutis fiduciam habeat. *Qui me invenerit, inveniet vitam & hauriet salutem à Domino?*

Nunc age; quibus tandem gradibus ad optatum illud sacræ Virginis patrocinium pervenire quis potest? quo pretio certum illud salutis æter-

næ pignus redimitur? quas ipsa Virgo Deipara in iis adesse vult dotes, quos suorum in numero, & tanquam in albo recenset? Nam quid dissimulem inventi permultos, qui Mariæ præsidio ac gratia, tam frustra, quam temerè gloriantur: qui Clientis ac Filii Deiparæ appellationem usurpant, quid ipsa valeat, ignorant: qui ad eam, quam suis Virgo pollicetur, aspirant mercedem, cujus nullam omnino partem consequentur. Id ipsum hodie mihi propositum velim, Adolescentes, ut exponam vobis breviter, qualem esse eum oporteat, qui Mariæ servus ac filius revera sit, eoque nomine jus ad ipsius patrocinium ac clientelam habeat.

Tribus omnino rebus se prodiit Deiparæ Virginis obsequium. Peculiaris quadam atque externa pii ac religiosi cultus significatione; hoc primum. Integritate morum ac vitæ sanctimonia, hoc Alterum. Denique ardentissimo cultus ejusdem tuendi ac promovendi studio, hoc Tertium. Atque hæc tria sunt, in quibus fidem obligant suam, quotquot Sodales B. Virginis nuncupantur, dum profitentur palam & aperte; *nunquam se Mariam derelicturos, neque contra illam quidpiam dicturos aut facturos, neque permissuros, ut à suis subditis aliquid contra ipsius honorem unquam agatur.* Dicamus de singulis, quantum patientur temporis angustia, antequam ad commendandum Mariæ ejusdem patrocinium veniamus.

Ac primò quidem, quam putatis illam esse pii religiosique cultus, ad quem Mariæ clientes erudiuntur significationem, aut quibus demum officiis continetur. Illa perstringo paucis, Adolescentes, ac delibo tantum. Accedere frequenter ac piè ad sacram divinorum mysteriorum communionem, iisque diebus po-

I. Pars.

tisse.

tissimum, quibus aliqua Mariæ festivitas recurrit: exercere identidem in ipsius honorem jejunium, aut aliquam aliam afflictationis corporeæ partem ultro susceptam: invisere pauperum & ægrotantium domos; opem ferre laborantibus; excitare jacentes, recreare perditos, afflictos consolari. Defraudare genium aliqua pecuniæ parte, quam miserorum in solatium ac salutem impendas: implorare assiduis precibus præsentissimum B. Virginis subsidium: frequentem esse in celebrandis ipsius laudibus; crebros de eadem ipsiusque virtutibus miscere sermones, excitare se se invicem ad ipsius honorem quacumque ratione promovendum: habere certum quoddam ac fixum precum quotidianarum pensum, quod persolvas illi fideliter, ac religioni ducere, si quam earum partem negligentia prætermiseris: gestare signum aliquod sive tesseram, quæ perpetuò revocet memoriam illius fidei quam Mariæ juraveris: Quid multa? adesse diligenter & assidue illis coetibus, qui ad celebrandas ipsius laudes congregantur: largiri libenter aliquid de suo ad ipsius ædium, vel imaginum ornatum ac decorem. Parco commemorare alia piæ mentis ac sedulæ voluntatis officia, in quibus aut excogitandis aut perficiendis ingeniosus semper invenitur, quisquis Deiparam sincerè veneratur ac colit.

In his porro rebus externus Mariæ cultus positus est, & qui se Virginis obsequio mancipant, in iisdem exercendis strenuos esse ac sedulos oportet. Nam cavete sedulo à perniciosis illorum opinionibus, qui persuadere vobis aliquando præsumerent, istum pietatis externæ apparatus ferendum quidem esse in junioribus, quorum ætas imbellis ac tenera fo-

mentis ejusmodi stimulisque egeat; at aliud in viris solidæ magis virtutis specimen requiri: colendam esse animo Virginem, non inanibus ac superstitiosis plerumque obsequiis, quibus illa facile caruerit, si modò sinceros suis in Clientibus virtutum suarum imitatores sibi gratuletur.

Quem enim alium inire Novatores agendi morem, cum veteres piorum operum usus ab orbe Christiano rejicerent? Nam quo pertinet, inquiebant, cultus ille tam varius, tam multiplex? quid sibi volunt revocata postliminio tot inutiles ceremoniæ, ubi Fides una ad salutem sufficit? Equidem non inficiar, quam prope nullo ponendus sit in loco ille Virginis beatæ cultus, qui nihil præter meram phaleratæ pietatis ostentationem præ se ferret. Scio requiri inprimis affectum animi & cupidam placendi voluntatem, quæ morum innocentia, & sedula virtutum ejusdem Virginis æmulatione se probat. Verum nemo pariter, nisi temerè, negaverit affectum illum animi & devotam ad obsequendum voluntatem, qua certi quidam homines tantopere gloriantur, esse quid fictitium penitus, nisi prodeant foras & in opus erumpant. Ac quemadmodum Jacobus testatur emortuam esse fidem illam, quæ operibus bonis destituta sit, ita fateri necesse est, inanem esse ac vacuum Mariæ cultum, qui nulla piorum actuum exercitatione sustentetur.

Sed quid in re tam aperta diutius immoramur, præsertim ubi ipsa loquitur Ecclesia, & se facti auctorem ac ducem exhibet. Agite; an illa Virginis in cultu otiosa est, aut nos segnes esse atque inertes, patitur? Enumeret enim verò, si quis potest, quot & quam variis religionibus ad orandam venerandamque Deiparam Ecclesia veri recti-

que.

que arbitra Christiano populo facem prætulit. Cedo partem aliquam tota Virginis in vita quam singulari solemnitate non consignavit. Cogita ab ipso. Conceptu purissimo ad triumphales ejusdem in cælum ingressus, quam multas prædicandis Mariæ laudibus festivitatis instituerit. Attende singulas per hebdomadas præfixum Ecclesiæ auctoritate ac designatum diem unum, qui Virginis nomen ac præconium præferret. Adde mirabilem piæ bonæque matris providentiam, quæ, ne tempus ullum à persolvendis Deiparæ meritis honoribus vacuum præteriret, ter in die salutandæ illius ac invocandæ voluit nos admoneri. Quid etiam innumeras Precationes ab eadem Ecclesia aut informatas aut approbatas, quibus in angustiis rebus, in arumnis, in laboribus, in quotidianis vitæ salutisque periculis Deiparæ præsidium, opem, patrociniumque posceremus? Quid Officium divinum loquar, ipsum sacro-sanctæ Missæ sacrificium communibus Christi ejusque matris laudibus plenum ac refertum? Quid referam Regna, Provincias, Urbes, Collegia, Societates, quæ peculiari augustæ Virginis clientela gloriantur? Quid erecta in ejus honorem templa? Uno verbo; percurrite universas orbis Christiani plagas, si fortè colitur uspiam Christi nomen, ubi nomen Mariæ & magna apud Filium ipsius gratia ignoretur. Nihil hic dictum ambitiosius, Adolescentes, & ad B. Virginis commendationem magnificentius exaggeratum: nihil non exactum ad severas Ecclesiæ leges? illa certissima credendi agendique regula est, quam declinare nemini liceat. State porro tam firmis, tamque solidis fundamentis, neque vos ulla rationum humanarum momenta à deferendo Mariæ debito cultu deterreant.

Alterum est obsequii genus quod à suis Clientibus B. Virgo sibi vindicat; integritatem morum dico & innocentiam vitæ, sine qua nemo gratum præstare servitium confidat. Nam quantum illi spe falluntur sua, qui externi cultus in umbra tuti, corruptelæ vitiorum interim indulgent, neque abuti dubitant Mariæ nomine ad peccandum tranquillius, & suam in tuendis flagitiis perverfitatem confirmandam. Tu scilicet ultrò feras tuis in Clientibus, Virgo sanctissima, quod ab indole tua, quod à tuis moribus alienissimum semper fuit? Tu superbi homuncionis preces ac vota patiens audias, quæ tam abjectè sensisti de teipsa, ut ancillam Domini te dices, dum ejusdem mater salutabare? Tu profectas ab ore maledico laudes excipias, quæ benignitatis ac mansuetudinis exemplum, dum viveres, extitisti? Tu corrupti Juvenis & libidinum sordibus inquinati munus quodlibet habeas acceptum, quæ tam impensè castimoniam coluisti; ut vel ad aspectum viri expavesceres? ut audito divinæ maternitatis nuncio pudori metuens animo turbaberis? ut abnueres fieri Dei mater, si quod inde virginitati tuæ detrimentum ingrueret?

Ah! discite Mariam nosse melius, Parthenici cultores, quos solutioris vitæ licentia reos coarguit: hoc inducite vestros animos, nullo ponendum in loco studiosæ quantumlibet mentis obsequium, quod criminum labes & cordis depravati corruptelam inficiat. Nam quis vulgò fructus est ordinati tam malè cultus, nisi ut Hæreticis pariter atque impiis, pietatis in B. Virginem cavillandæ occasionem præbeat. Verus est Novatorum hæc querela, aut iniqua potius objurgatio haberi Mariam à nobis tanquam Numen, quæ Numini

ip. i.

ipsi nec dignitate, nec potentia cedat: nostram in ejus patrocinio ita collocari fiduciam, ut carere Christo quis possit, nec tanti putet Filium hostem experiri, qui parentis in benevolentia conquiescat. Jam si perniciosus error ille serperet, & inveniret fidem, qui certum adpromittit præve quantumvis ac nequiter viventibus præsidium, modò levioribus officiis ad Virginis gratiam adrepant, quantum pondus adderet ad fovendam impiorum hominum in sua perversitate pertinaciam? Nam quis tam perditè malus est, aut salutis tam inimicus suæ, qui tranquillam in vita licentiore pacem aliquo precationum penso, aut fragilibus alterius generis officiis ultrò non redimat; qui hac mercede compendiosam ac facilem sub clientela Virginis sibi munire viam dubitet? Hac spe freti dum vivere turpiter non desinunt pietatis veræ illusores, qualem nomini tuo labem, Virgo sanctissima; quantum patrocinio tuo dedecus accersunt!

Verùm quod illi vicissim cultus inconsulti aut potius contemptæ religionis præmium referent? Etenim in extremo illo & decretorio die, quo sedebit Christus boni malique arbiter, & universi orbis iudicium facturus; tunc infortunati homines, qui se medios inter reprobos delapsos fuisse sentient, conversis ad Mariam oculis ac precibus exclamabunt cum impiis, de quibus apud Isaiam mentio est. *Jejunavimus, ò Virgo, & non aspexisti: humiliavimus animas nostras & nescisti.* Quid ergo nobis profuit jurare nomen in tuum, & inter Clientes tuos nomen ambire? quid juvat quotidianas preces tam sedulo, tam religiosè tibi persolvisse? quò recidit gloriosa Parthenici sodalis appellatio, quam circumtulimus ad pompam tuorumque ho-

stium æmulationem, si nullum miseris in rebus benevolentia tuæ tuque patrocinii fructum percipimus? Inutiles querelæ & supervacanea comploratio, quam Christi Mater eodem pacto illudet, quo Deum impiorum observationes ac jejunia legimus illustrasse. Numquid, reponet illa; tale est jejunium, quod elegi, infelix, quisquis hunc mihi phalerati cultus apparatus ambitiosè jactitas? hoc cunctis decuit pietatem in me tuam & observantiam contineri, dum effrenatis cupiditatibus impune frena laxabas? ah si placere voluisses, & me benevolam & amicam experiri, debueras emendare mores ante omnia, & vitæ integritatem æmulari. Nam quid mihi cum insolente superbia, cum indole effera & intractabili, quæ tot accendit odia, tot procreavit inimicitias, tam insuperabiles fraternæ charitatis moras objecit? quid mihi cum illo concupiscentiæ fomite, quem non modò non restinxisti prudenter, ut decebat, subtrahendo pabulum ac fomentum, sed inflammasti magis, ac magis, dum molles voluptatis illecebras sectabare, dum liberioribus colloquiis indulgebas, dum pascebas oculos obscænis imaginibus, dum perniciosas societates, nequiorum adolescentum cætus frequentabas, dura inerti languebas in otio, & laboris impatiens omne studiorum genus, quasi crudiores cibos nauseabas? quid mihi cum amore ludi, cum assiduis commestationibus, cum violatione Sacrorum, cum Sacramentorum abusu? cum vita ex omni parte depravata? His mederi oportuit, si haberi te filiorum in numero, si me parentis loco habere libuisset. Tunc enim verò, Adolescens Christiane, propitiam tibi Mariam sensisses. *Invocabis & exaudiet, clamabis & dicet: ecce adsum.* Igitur externam pii cultus significatio-

tionem cum innocentia morum confociet, quisquis Mariam ex animo colere, & certum in ipsa praesidium voluerit experiri.

Tertium est devoti in Virginem Deiparam animi specimen, cultum ipsius & gloriam tueri viriliter, & quocumque modo etiam promoveri. Neque verò testandi sui in eam studii frequens, ut vivitur, occasio defuerit. Est enim hoc Mariae, uti Religionis ipsius fatum, ut nemo extiterit Sacrorum hostis, qui non apertas illi inimicitias declararit. Imò quoties peritus est Christus per Mariam, toties ad labefactandam filii gloriam, de parentis auctoritate ac gratia certatum est? Vide ergo qui te Clientem Virginis profiteris, ut ad tuendum ipsius honorem comparatus accedas, si quando adversarii insurgent. Atque utinam tam multi quotidie non offenderentur! Mitto hinc appellare Novatores, quorum ingenium, ut ad abolendos germanae pietatis sensus omnes est natum, ita ab exhibendo Mariae cultu semper abhorruit. At inter vos ipsos, in medio juventutis illius, cuius consortio utimini, ut occurrunt saepe, qui nec auspiciis orti tam felicibus, nec tam liberalibus culti institutis, aut virtutis ignorant pretium, aut eandem nunquam experti despiciunt. Quàm pronum est ab iis jactari multa, quae pietas non ferat, quae bonis moribus non congruant, quae vestrum in Virginem sanctam studium, assiduitatem, obsequia, aut elevent aut cavillentur. In iis rerum adjunctis qualem decet eum esse, qui solemne Deiparae sacramentum dicere se meminerit? cui res ejusdem, cultus & gloria cordi sint? An si leat ignavo correptus metu? an ferat impune grassari effrenem licentiam, si coercere illam pro sua auctoritate possit? an saltem testari

parcat quoquo pacto, quantum sibi displiceat, quidquid religionis in probrum & Deiparae dedecus circumfertur?

Verum Mariae Clienti videri satis non debet illa sum Virginis honorem praestitisse, nisi eundem pro virili parte promoveat. Id verò quàm potestis commodè, Adolescentes, si vos Dominae vestrae ac Patronae amantissimae gloria extimulet! Nam quid in mora est, quominus vestris inter socios colloquiis colendae Virginis & amandae studium inspiretis? cur expertes & ignari utilitatis ac commodi, quod liberalis ejusdem famulatus parit, per vos non erudiantur, quanta sit ipsius apud Deum auctoritas ac gratia; quàm multa veris amantibus bona largiatur; quàm certum sit in ipsius patrocinio praesidium; quàm dulcem in extremo rerum limine pretiosae mortis fiduciam afferat? Cur intra penates domesticos, ubi, qui vobis & familiae vestrae servitium praestant, rudes vulgò sunt & imperiti rerum aeternarum, non inveniunt in vobis doctores ac magistros, quorum verbo & exemplo discant Mariam toto corde venerari, & in ipsa spem aeternae salutis alteram post Deum collocare. Nolite dubitare, Adolescentes, quin parentes vestri tam piae emulationi suffragarentur, & novos ex studio vestro pietatis stimulos ipsi persentiscerent.

Haec sunt, Adolescentes, quibus B. Virginis cultus ac veneratio continentur; haec sunt quae Virgo sanctissima suis à Clientibus in fidei & obsequii specimen reposcit. At quàm vicissim veri Mariae Clientes cultus sui mercedem expectent; quam spem ipsa fidelis obsequii faciat, altera Orationis parte videamus.

Agite, qui strenuam ac diligentem in colenda Virgine sanctissimam ope-

ram

ram ponitis; agite, inquam, & spes hodie vestras discite. Agnoscite quid vobis à potentissima domina, quid ab amantissima matre expectandum sit; si tamen in eo, quod vovistis illi obsequio, in eo quem jurastis toties amore, fideles ac constantes sitis.

At quoniam beneficia, quae nobis à beata Virgine derivantur, tam multa sunt numero, ut de singulis dicere Oratione brevissima non liceat; illud habeo satis in praesentia attingere, quod momenti inter caetera maximi est, & quod omnium instar merito potest nuncupari. Singulare nimirum intelligo istud auxilii genus, quod in re salutis sibi jure polliceatur, quisquis verè & ex animo Mariam colit & observat. Quare non persequar hinc operosius, Adolescentes, quanta & quàm multa extent ab omni aetate illius, quo Clientes suos prosequitur, amoris monumenta: non dicam, ut eos filiorum in numero computet, ut continuo praesentes oculis habeat, ut foveat in sinu, ut omnia maternae charitatis munia in singulos exerceat. Non retexam hinc longam eorum seriem, qui liberalem ac munificam ipsius manum sensere; qui praesentem apud ipsam difficillimis in rebus opem, singulare variis in periculis praesidium, certum adversus carnis illecebras & demonis insidias perfrugium habuerunt. Non eruam è veteribus sacrorum Annalium monumentis famosa cultu Mariae tot nomina, Irenaeos, Cyrillos, Epiphianos, Damascenos, Anselmos, Bernardos aliosque numero infinitos, tanto illustrioribus cumulatorum donis ac gratiis, quanto ardentiore in Virginem studio exarserunt.

Vestrum ipsorum iudicium, vestra existimatio sit, Adolescentes. Nam liceat mihi ad vestram conscientiam

provocare: este mihi testes singularis illius providentiae, qua Dei Mater suorum commodis ac salutis invigilat. Vos inprimis interrogo, qui Mariam teneris ab annis in Dominam, in Patronam, in Matrem elegistis; qui constantes in obeundis seduli Clientis partibus nihil de pristino fervore remissistis. Narrate, si potestis, quàm uberes veterum officiorum fructus perceperitis. Agite, an frustra sollicitastis unquam tam pia parentis nomen? an angustis in rebus, in periculis, in laboribus opem ipsius & amicam manum desiderastis? an in tuenda praesertim aetatis vestrae innocentia inertem & otiosam ejus vigilantiam experti estis? Ah! si varia inter discrimina, quibus juvenus obnoxia est, illibatam hactenus integritatis vestrae florem conservastis; si vix enatam cupiditatis malae labem compressistis in ortu ipso atque extinxistis; si pudori vestro insidiantem spiritum nequam tam prudenter quàm fortiter repulistis; si peccati sceditas vobis horrorem incutit, si virtutis amabilitas placet; si nondum pervasit vestros animos, aut etiam pertentavit illecebrosa mundi corruptela; imò si declinandae illius gratia vestrum aliqui perenne cum ipsa divortium meditentur; an dubitabitis tot conciliatricem gratiarum, tam piarum cogitationum auctorem Mariam agnoscere?

Sed quid haec moror salutis vel praeludia, vel adjumenta, quae suis affatim & plena, ut sic loquar, manu Dei Mater impertit? Salutem ipsam quam certo procuret; quàm securum per tramitem ad felicem salutis aeternae portum Clientes perducat; uno verbo, quàm verè Sapientis ore pronuntiet, *Qui me invenierit, inveniet vitam, & hauriet salutem à Domino*, operae pretium est demonstrare.

Una

Una est ad salutem æternam via. Mors Sanctorum, quam periosam in conspectu Domini regius Vstes pronunciat, propterea quod sola felicem ad beatam immortalitatem aditum recludit. Neque enim homini Christiano satis est, contritam virtutum omnium exercitatione vitam vivere, nisi tam faustis initiis par exitus respondeat. Scilicet, inquit Tertullianus, *In Christianis non queruntur initia, sed finis*. Huc ergo tota mentis nostræ contentio feratur necesse est; hæc debet esse laborum nostrorum meta; ad hoc nascimur, spiramus, vivimus, ut Sanctorum obire mortem aliquando contingat. Verum quam expetenda mors ejusmodi, tam arduum est quidem ac difficile illius fieri compotem; ubi facta veritatis oracula conceptis verbis admonent, non esse cuiusquam in facultate positum perseverantiæ finalis gratiam promereri. Hoc pretiosum amoris sui pignus Deus pro jure suo largitur ad arbitrium; & quod perditissimis peccatoribus aliquando non abnuit, id ipsum iustis quidem, sed imperviis humanæ mentis judiciis vitæ probatæ viris non semper impertit.

Hinc porro quis tam mundus ab inquinamentis scelerum, quis tam nihili sibi conscius, qui perpetuo non vivat in metu, incertus an amore, an dignus odio, cum erit moriendum, inveniendus sit? Tamen nolite despondere animum, imò spes inde vestras discite, vos, ò, quos Virgo sanctissima suam in fidem ac clientelam recepit. Intelligite, quam non frustra sponsonis & devotionis vestræ in gratiam postuletis à Maria, ut vos in hora mortis non deserat. Is enim Beata Virgini præcipuus incumbit labor; hanc sibi prævinciam vindicat; huc illius preces, vota, obsecrationes pertinent, ut,

quos Clientes habet & amicos, iustorum morte moriantur. Quin & ipse Christus indulgens Matri, dum obscurum penitus & absconditum voluit esse divinæ prædestinationis mysterium, nobis in Maria dedit, unde spem salutis certam quodammodo haberemus. Atque ut mortalium animos ad reverentiam & amorem parentis optimæ magis ac magis accenderet, constituit illam tanquam Dominam & arbitram supremam illius gratiæ, quæ tam arctam cum salute ipsa necessitudinem habet.

Verum ne temerè dictum illud à nobis, aut saltem magnificè plus æquo ad B. Virginis commendationem videatur; consulamus in tantum momenti fidam divini Spiritus interpretem Ecclesiam, & quid super ea re credendum sit, ab illa perdiscamus. Hæc illa est, Adolescentes, cujus admoniti oraculis ita Mariam compellamus. *Sancta Maria Mater Dei, ora pro nobis peccatoribus nunc & in hora mortis nostræ*. Ecquid illam putatis à Filio precari jam jam morituris, nisi perseverantiæ gratiam, quam semel nobis si precabitur, an consentaneum est vereri, ne Maria repulsam ferat? Has etiam sibi servavit, si Ecclesiæ testimonio credimus, Virgo beata partes, ut Clientes suos, cum ad extremam rerum lineam pervenerint, à Dæmonis insidiis præstet incolumes. Sic enim Ecclesia canit beatam Virginem alloquens, *Maria Mater gratiæ, Mater misericordiæ, tu nos ab hoste prorege*. Terribilem sanè, & supra quàm dici potest homini præsertim moribundo metuendum hostem! Tamen quid vel infrendens in eum valeat, quem tuendum ac protegendum Maria suscepit? Verum quam dulce est & plenum solatio, quod Ecclesia Virginem interpellans confidenter adjicit, *& hora mortis suscipe*. Erit igi-

tur tui, ò Virgo sanctissima, muneris, ut defunctos hujus vitæ casibus tuas in manus excipias. Felicem ò nimis conditionem nostram, si tam piæ parentis in manus venerimus! Nam quæ vis nos avellat inde? quis hostium furor tam immanis, qui mediis è Mariæ complexibus nos eripiat? Quanquam sit instar omnium, per me licet, ad incitamentum fiducia, ad amoris incrementum illa deprecatio, qua singulas divini Officii partes Ecclesia complectitur ac terminat. *Et Jesum, benedictum fructum ventris tui nobis post hoc exitium ostende*. O clemens, ò pia, ò dulcis Virgo Maria! Scilicet, si nec falli, nec fallere Ecclesia potest, per Mariam dabitur nobis ex hoc peregrinationis loco decedentibus, ut Christo Jesu benedicto virginalis ipsius uteri fructu perfruamur. Ecquid, amabo vos, Adolescentes, dici poterat, vel ad excitandas spes nostras potentius, vel ad confirmandam contra mortis accessum fiduciam nostram opratius?

Nihil ego jam mirer, si tam luculentis Ecclesiæ testimoniis freri tot sancti Patres totque Doctores sapientissimi sic extulerint B. Virginis potentiam, nihil ut accedere ad eam posse videatur. Nam quid ego proferam nubem illam testium, qui Ecclesiam ducem secuti tam præclare, tam magnificè Virginis beatæ patrocinium commendarunt? Hi gratias quascunque, quæ hominum in genus derivantur, communicari per Mariam affirmant. Isti eadem exorant indulgeri peccatorum veniam accuratè defendunt. Illi palam & aperte pronunciant: sic in ea positam esse spem salutis, ut ejusdem via sit, quam ingredi unumquemque oporteat. Alii profitentur nihil esse desperandum, quidquid per invocationem ipsius petieris. Alii negant ulla temporum

memoria quemquam Mariæ servum periisse. Ita loquuntur Bernardus, Anselmus, Chrysostomus, Augustinus, qui non tam suo, quàm Ecclesiæ Spiritu afflati, hanc inter cæteras Mariæ prærogativam tribuerunt, ut in re salutis jus quasi supremum exerceret. Eisdem & nos eruditi confirmati que oraculis certam indubitamque spem habeamus, id affore nobis in Maria præsidium, quod in extremo vitæ discrimine constitutos recreet ac consoletur.

Sic erit! ò Virgo sanctissima, cum venerit ille dies ultimus, qui vitæ finem imponet; in his temporum ac difficultatum angustiis, te piam, te clementem, te propitiam experiar. Cum derelictus à meis, desertus à parentibus, destitutus rebus omnibus neminem habebō, cujus fidem & opem implorem, tu mihi rerum omnium loco non deeris. Cum deficient unà cum corpore vires animæ, & iners languor totum obruet; tu præfens adversus infirmitatem remedium, & invictum contra languorem robur sufficies. Si me præteritorum recordatio delictorum deprimat nimium & affligat, tu jacentem eriges & afflictum consolabere. Si videbor impar hostium conatibus, qui salutis meæ insidias comparabunt; tu celestia suppeditabis arma, quibus eorum furor retundatur. Si me propinquæ æternitatis metus exanimet; tu novam addes fiduciam, & imperitiendæ mox misericordiæ conscientia sustentabis. Tu denique roborabis fidem, spem incendes, charitatem inflammabis, & tuis ad extremum usque spiritum beneficiis recreatus in ipsa sanctissimi tui nominis invocatione emoriar.

Erit aliquis vestrum, Adolescentes, quem redditi Deiparæ obsequii pœniteat? qui se magis ac magis ad eandem colendam & amandam non ex-

stimulet? qui felicissimos inter vitæ suæ dies illum non ponat, quo se B. Virginis fidei ac clientelæ tempus in omne consecravit? Felicem enim verò fortunatumque diem, qui tot gratiarum fons uberrimus extitit, & in novos deinceps rivus, dum veniat extremus dies, erumpet. In spem igitur tanti tamque singularis boni renovemus ex toto corde, quod B. Virgini diximus jam toties, perpetuæ servitutis ac fidei sacramentum. Ecce præibo vobis ultrâc volens, vos dicentem animis prosequimini.

Sancta Maria Mater Dei & Virgo, Nos te in Dominam, Patronam & Matrem eligimus. Dominare nostri tu, Virgo sanctissima, quibus nihil tam dulce ac decorum est, quam fidele in omne vitæ tempus tibi obsequium præstare. Et quando Matrem te dici non gravaris, habe nos, quotquot sumus, filiorum in numero, & da, ne quid indignum tam honorifica appellatione admittamus. Verùm quia nemo nostrum ignorat, nihil tam displicere tibi in iis, qui tua fide ac clientela gloriantur, quam pravitatem morum ac corruptelam, hoc providebimus præter cætera, labes ut nulla nostris moribus adhærescat. Nihil erit lascivum in verbis, nihil in factis inverecundum, nihil in affectibus aut cogitationibus ipsis immanandum patiemur. Neque hoc satis Virgo sanctissima, sed studium in ea re nostrum versabitur, ut quos habemus in potestate, ii parem tibi honorem & amorem impertiant.

Oblecramus te igitur ac petimus, per illa misericordiæ viscera, quæ ad ipsas nequissimorum peccatorum preces commoveri solent, ut, quod devovemus tibi obsequium, gratum acceptumque habeas, nosque in fideles, sinceros constantisque servos admittas. Noli permittere, Virgo fan-

ctissima, nos ut dies ulla datæ fidei immemores arguat. Amove diligenter à nobis plenas periculis occasiones, contra quas stare probatissima innocentia non sufficit. Accerere nobis ab uberrimis inexhaustisque divinae misericordiæ fontibus illa præsidia, quibus freti nihil ab insanis vanitatis ambitiosæ fulgoribus, nihil ab humanarum rationum momentis, nihil ab illecebrofis voluptatum lenociniis timendum habeamus.

Verùm hoc à te postulamus inprimis, ut, cum ad ultimam vitæ nostræ metam pervenerimus, in his tristissimis temporum casibus uberius auxilium impertias. Ac si fortè vel morborum aculei, vel propinquæ mortis horror, vel divinorum iudiciorum metus tui invocandi nominis facultatem adimant, memento tunc qualem te futuram esse in fideles servos ac filios promiseris; protege nos sub umbra alarum tuarum; ut illæ si per te & incolumes æternum prædicemus, nemini, qui Mariam coluerit & amaverit, in extremo die malè unquam fuisse.

DE NECESSITATE

Promovendæ Salutis æternæ.

ORATIO VIII.

Quid prodest homini, si mundum universum lucretur, animæ vero suæ detrimentum patiatur; aut quam dabit homo commutationem pro anima sua? Matth. 16.

Dicturus apud vos hodie de promovendo ante omnia salutis æternæ negotio, unde momentum gravius mutuandum putem, Adolescentes Christiani, quam ab iis Christi vocibus, quas ad increpandam homi-

minum incuriam, & stimulandam in re tanti ponderis cautionem ac diligentiam adhibuit? Nam si, affirmante Christo Domino, vel ipsum totius orbis imperium nullam, cum de salute æterna agitur, afferre moram debet; si nullo redimendam pretio jacturam animæ constanter profitetur, quid erit deinceps in hac rerum universitate tam expectandum, quod salutis ejusdem negotium debilitare, aut retardare possit? Atque utinam altissimis uniuscujusque vestrum animis desigere liceat capitalem illam Christianæ doctrinæ partem, quæ cæterarum omnium fundamentum est! cujus intelligendæ sedulo & ad ejusdem normam ac regulam exigendæ vitæ tanta est necessitas, ut qui illam vel capere, vel sequi neglexerit, hujus desperanda salus videatur; quam si semel gustaveritis, ut patet, atque imbibetis, fortunæ vestræ, cælestes, dico, & æternæ, in tuto sunt; cujus assequendæ vel negligentia, vel contemptu, bona pars hominum in perniciem sempiternam corrui; quam quia nemo recogitat, inquit Jeremias, *desolatione terra desolata est*. Hæc illa doctrina est, qua discurrens olim Christus per regiones, per urbes, per castella auditorum aures atque animos personabat. Hæc illa doctrina est, quæ tam multis existit, & existit hodieque ad spernendas, quas offert mundus, illecebras incitamentum; quæ Eremo ac solitudini tot incolas, religiosis domibus tot habitatores subministrat. Hæc illa doctrina est, quam ego Principum in aula, militum in castris, Magistratum in concilio, mercatorum in tabernis, artificum in officina, in plateis, in vicis, in publicis domibus ac privatis, in uniuscujusque conclavi ac museo ita descriptam vellem, ut omnium oculis,

Le Jay, Tom. I.

multo magis mentibus perpetuò observaretur. *Quid prodest homini, si mundum universum lucretur, animæ vero suæ detrimentum patiatur; aut quam dabit homo commutationem pro anima sua?*

Attendite igitur, Adolescentes, & fundatam in laudatis jam à me Christi verbis salutis promovendæ necessitatem animadvertite. Atque ut hoc ipsum æternæ veritatis oraculum tam clarum ex se se, penitentiùs intelligatis, hæc duo mecum, unde geminum oritur Orationis hodiernæ caput, diligenter considerate. Tale est salutis vestræ negotium, ut si malè processerit, cæteris rebus ex animi sententia fluentibus, actum de vobis atque conclamatam omnino sit: hoc priore quidem loco excutiam: Tale est salutis vestræ negotium, ut si ceciderit semel feliciter, desperatis penitus accisisque reliquis rebus, fortunæ vestræ in tuto sint; hoc posteriore loco, quantum patientur temporis angustia, demonstrabo.

Ac primò quidem nihil immerandum putem in stabiliendis confirmandisque illis fidei nostræ capitibus, quæ, vel alterius vitæ ab ea quam ducimus, expectationem, vel propositam singulis pro meritorum ratione, aut pœnam, aut mercedem æternam, vel ineluctabilem denique severissimi iudicii subeundi necessitatem spectant. Apud eos Adolescentes loquor, qui prima isthac Christianæ Religionis rudimenta veluti cum ipso lacte suxerunt. Quare satis habebō ponere vobis ante oculos unumquemque hominum, quorum memoria pervenit ad nos illustrior, & quod in consecrandis perfruendisque, quas potissimum adamarunt, rebus commo-

dum ad salutem æternam perceperunt, ita perscrutari, ut exemplum

V inde,